

Representantforslag 35 S

(2013–2014)

fra stortingsrepresentantene Kari Henriksen, Hadia Tajik, Jorodd Asphjell, Knut Storberget og Odd Omland

Dokument 8:35 S (2013–2014)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Henriksen, Hadia Tajik, Jorodd Asphjell, Knut Storberget og Odd Omland om nytt Agder fengsel, konseptvalgsutredninger for Østlandet og Vestlandet og en helhetlig plan for økt fengselskapasitet

Til Stortinget

Bakgrunn

De siste årene har soningskøene økt. I 2005 var det om lag 2 600 straffedømte personer som ventet på soningsplass. Det er om lag det dobbelte av i dag hvor anslagsvis 1 200 personer venter på å sone. Flere tiltak ble iverksatt for å få køene ned. Hovedsporet var å øke fengselskapasiteten. I tillegg ble nye soningsformer tatt i bruk for å bedre innholdet i soningen og skape færre gjengangere. Dette bidro også til at soningskapasiteten økte. I 2009 ventet 368 straffedømte personer i soningskø – noe som innebar at køen pr. definisjon var avviklet. De straffedømte kom raskt til soning etter dom, strafferabatt var avviklet og dublering avskaffet. Straffene på flere områder ble skjerpet. Siden 2009 har behovet for fengselsplasser igjen økt, til tross for at regjeringen Stoltenberg økte kapasiteten med totalt 750 soningsplasser i perioden 2005–2013. For igjen å få ned soningskøen er det nødvendig å bygge flere fengselsplasser.

Det er også viktig å videreføre satsningen på alternative soningsformer, blant annet ved å videreutvikle ordningen med elektronisk kontroll og å innføre bøtjetjenesten, slik forrige regjering foreslo i statsbudsjettet for 2014. Alternative soningsformer vil øke mulighetene for vellykket tilbakeføring til sam-

funnet. I tillegg kan de også bidra til å redusere soningskøen, noe som igjen vil bidra til at flere straffedømte raskere kan innkalles til soning og sette i gang straffegjennomføring. Evaluering av elektronisk kontroll viser at kun 10 pst. av dem som soner med fotlenke blir dømt på nytt etter to år.

Grunnlaget for Arbeiderpartiets kriminalomsorgspolitik er St.meld. nr. 37 (2007–2008) Straff som virker – mindre kriminalitet – tryggere samfunn. Et hovedbudskap i meldingen er at straffen må være slik at tilbakefallet til ny kriminalitet blir mindre. Det innebærer blant annet å rehabilitere bedre, uansett om straffegjennomføringen er ved bruk av fengsel eller alternative soningsformer.

Å ha tilstrekkelig soningskapasitet er viktig for rettssikkerheten. Mennesker som har utført kriminelle handlinger skal få sin straff så raskt som mulig, og personer som blir varetektsfengslet skal sitte i varetekt i tråd med gjeldende regelverk. Dersom det ikke er tilstrekkelig kapasitet, vil dette medføre merarbeid. Innsatte må flytte rundt til forskjellige fengsler der det er ledig kapasitet. Mange ressurser, ansatte, penger og tid går med til å flytte innsatte, bringe dem til fremstilling eller reise til fengselet den enkelte sitter i for å avhøre vedkommende. Dette tar opp politikraft som kunne vært brukt til å bekjempe og oppklare kriminalitet. En slik situasjon er heller ikke bra for den rehabilitering som er nødvendig og viktig for å forebygge framtidig kriminalitet. Det blir vanskeligere og mer ressurskrevende å opprettholde og skape gode relasjoner til barn, øvrige familie, nærmiljø, medisinsk oppfølging hos fastlege og tiltak i regi av Nav-kontorene i kommunene de innsatte er bosatt i. Spesielt utfordrende er det for innsatte kvinner, som det er forholdsvis få av, sammenlignet med menn. Disse kvinnene må for ofte sone i avdelinger med overvekt av mannlige innsatte.

Kriminalomsorgen la i 2013 frem en kapasitetsplan som gjennomgår fremtidens behov for soningsplasser. Kriminalomsorgens kapasitetsplan slår fast at det er behov for flere fengselsplasser. Kapasitetsplanen trekker frem Haugesundsområdet som en region hvor det er behov for å avvikle og bygge nytt fengsel. Regionen er relativt stor geografisk og befolkningsmessig. Kriminalomsorgen vurderer at det er behov for fengselskapasitet i dette området og at det ikke er aktuelt å erstatte kapasiteten ved eksisterende fengsler i Hordaland eller Rogaland på grunn av reiseavstand. Det er naturlig at regioner som har et så begrenset fengselstilbud som denne, styrkes. I planen trekkes Agder frem som ett av stedene hvor det er behov for nytt fengsel. Regjeringen Stoltenberg II startet oppfølgingen av denne kapasitetsplanen og vedtok å bygge nytt fengsel, ett eller to, med totalt 300 plasser på Agder. Det ble videre besluttet at det skulle påbegynnes konseptvalgsutredning for Østlandet og Vestlandet.

Flere fengselsplasser kommer hele landet til gode, det betyr at færre soningsdømte må flyttes rundt, mindre ressurser går med til transport og reise, og flere personer kan raskere sette i gang med straffegjen-

nomføring etter dom. Skal man lykkes i å få soningskøen ned, haster det med å starte bygging av nytt fengsel.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen iverksette de planlagte konseptvalgsutredningene for Østlandet og Vestlandet, med sikte på å etablere flere fengselsplasser på bakgrunn av behovene som skisseres i Kriminalomsorgens kapasitetsplan av 2013.
2. Stortinget ber regjeringen snarest mulig legge fram for Stortinget en helhetlig plan for hvordan fengselskapasiteten skal økes for å imøtekomme behovene for tilstrekkelig kapasitet, nødvendig rehabilitering under soning, og ivaretagelse av kvinnelige innsatte.
3. Stortinget ber regjeringen snarest mulig sette i verk arbeidet med å bygge nytt fengsel på Agder.

6. mars 2014